

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ระบบหมุนเวียนโลหิต (Circulatory System) ของมนุษย์ประกอบด้วย เลือด เส้นเลือด และหัวใจ เลือดเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของร่างกาย โดยเฉพาะการอยู่รอดของมนุษย์ ที่สำคัญของเลือดคือ เป็นตัวนำออกซิเจนจากปอดไปสู่อวัยวะต่างๆทั่วร่างกาย นำคาร์บอนไดออกไซด์จากส่วนต่างๆ ทั่วร่างกายมาทิ้งที่ปอด เป็นตัวกลางนำสารอาหารที่ดูดซึมจากลำไส้ไปเลี้ยงอวัยวะต่างๆ ทั่วร่างกาย

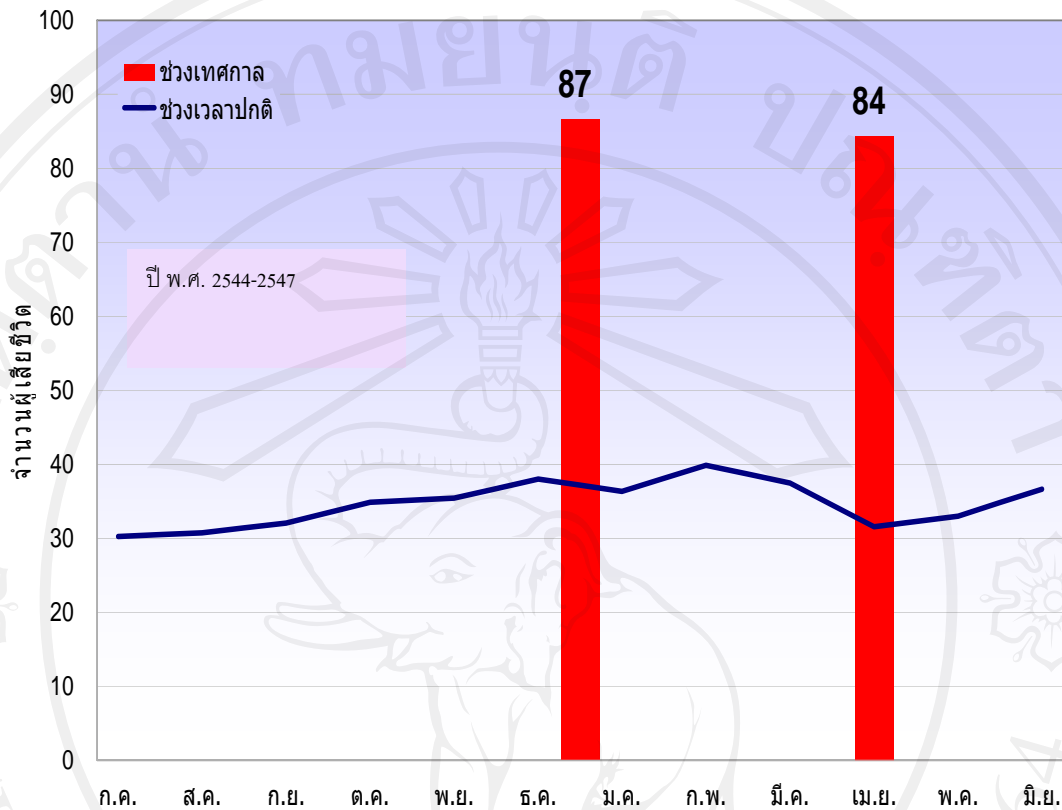
เลือดหรือโลหิต เป็นของเหลวสีแดง ที่ไหลเวียนอยู่ภายในหลอดเลือด ภายในร่างกายโดยการสูบฉีดของหัวใจ เม็ดโลหิตจะถูกผลิตขึ้นมาจากไขสันหลัง โลหิตประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นน้ำหรือพลาสมา มีประมาณ 55-60% ของโลหิตในร่างกาย อีกส่วนเป็นเซลล์ หรือเม็ดโลหิต แบ่งได้ 3 ชนิด คือ เม็ดโลหิตแดง เม็ดโลหิตขาว และเกล็ดโลหิต ในส่วนนี้จะมีปริมาณประมาณ 40-45% ของโลหิตในร่างกาย โดยปกติร่างกายจะมีปริมาณของโลหิตอยู่ประมาณ 1/13 ของน้ำหนักตัว (หน่วยเป็นลิตร) หรือในผู้ชายจะมีประมาณ 79 ซี.ซี. ต่อน้ำหนักตัว 1 กิโลกรัม และผู้หญิงจะมีประมาณ 65 ซี.ซี. ต่อน้ำหนักตัว 1 กิโลกรัม (สาคร พุทธปาน, 2525) ผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพทั่วไป สมบูรณ์สามารถเสียโลหิตได้ถึง 400-450 ซี.ซี. หรือประมาณ 10-20% ของปริมาณโลหิตในร่างกาย ภายในเวลา 10-15 นาทีได้โดยไม่มีผลหรือมีผลเพียงเล็กน้อยต่อระบบไหลเวียนความดันโลหิต และอาจทนต่อการเสียเลือดกะทันหันได้ถึง 20% ของปริมาณโลหิตในร่างกาย โดยที่ความดันโลหิตไม่ตก และให้นอนราบ(พิมล เชี่ยวศิลป์, 2532) ดังนั้นการที่ร่างกายสูญเสียโลหิตในปริมาณมากกว่า 20% ของปริมาณโลหิตในร่างกาย อาจทำให้ผู้ที่สูญเสียโลหิตเสียชีวิตได้ สาเหตุของการสูญเสียโลหิตมาจากการเกิดอุบัติเหตุ การผ่าตัด การคลอดบุตร การแท้งบุตร หรือโรคที่จำเป็นต้องรักษาด้วยโลหิต ปัจจุบันยังไม่สามารถที่จะสังเคราะห์หรือหาสิ่งใดมาทดแทนโลหิตได้ ในการช่วยเหลือชีวิตผู้ที่เสียโลหิตในปริมาณมาก

โลหิตที่ใช้ในการรักษาผู้ป่วยและผู้บาดเจ็บหามาได้ 3 ทางได้แก่ การบริจาคโดยผู้มีจิตกุศล จากญาติของผู้ป่วยหรือผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ และโลหิตที่เป็นของตนเองที่ได้ฝากไว้กับธนาคารเลือด (อำนาจ จิตรวรรณนท์, 2530) ส่วนการซื้อขายโลหิตเป็นระบบเก่า ที่ใช้กันในสมัยแรกเริ่มที่มีการให้

โลหิต เป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น ปัจจุบันหลายแห่งได้ยกเลิกระบบนี้ไปแล้ว โดยได้มาจากการรับบริจาคแทนซึ่งคุณภาพดีกว่าที่ได้มาโดยวิธีการซื้อ เนื่องจากมักพบการติดเชื้อ (พิมล เชี่ยวศิลป์, 2526) สภากาชาดได้ตั้งเป้าหมายให้จัดหาผู้บริจาคโลหิตด้วยความสมัครใจ 100% ในปี 2558 ปัจจุบันผู้บริจาคโลหิตโดยสมัครใจมีจำนวนประมาณ 93% อีกประมาณ 7% เป็นการบริจาคโลหิตโดยญาติของผู้ป่วยที่เหลือประมาณ 0.2% เป็นการซื้อขายโลหิต เนื่องจากสถานพยาบาลไม่สามารถหาโลหิตได้ทัน (มติชนออนไลน์, 2554)

อุบัติเหตุทางถนนเป็นสาเหตุหลักที่สำคัญที่ทำให้มีการใช้ปริมาณโลหิตเพิ่มสูงขึ้น อุบัติเหตุทางถนนของประเทศไทย มีอัตราการเสียชีวิตที่สูงกว่าการเสียชีวิตจากอาชญากรรมประมาณ 4 – 5 เท่า อุบัติเหตุทางถนนก่อให้เกิดความเสียหายทางชีวิตเฉลี่ยปีละ 12,500 คน ผู้บาดเจ็บร้อยละ 30 มีอายุระหว่าง 15-19 ปี สาเหตุหลักของการเกิดอุบัติเหตุคือ จากการขับขีพาทะหลังการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ขับรถเร็วเกินกำหนด ไม่สวมหมวกนิรภัยสำหรับรถจักรยานยนต์ และการไม่คาดเข็มขัดนิรภัยสำหรับรถยนต์ โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลวันหยุดยาวมักจะเกิดอุบัติเหตุมากกว่าปกติ

สำนักงานอำนวยการความปลอดภัยทางถนน ได้ประมาณมูลค่าความเสียหายจากอุบัติเหตุทางถนนทั่วประเทศตลอดปี 2550 พบว่ามีผู้ได้รับบาดเจ็บจำนวน 79,029 ราย พิการ 7,902 ราย เสียชีวิต 12,492 ราย เป็นมูลค่า 249,290,550,000 บาท และในช่วงเทศกาลปีใหม่และสงกรานต์ ในปี 2551 มีมูลค่า 22,116,800,000 บาท โดยทั้ง 2 เทศกาลมีผู้ได้รับบาดเจ็บ 9,706 ราย พิการ 970 ราย เสียชีวิต 769 ราย ซึ่งมูลค่าที่เกิดขึ้นยังไม่ได้รวมความสูญเสียโอกาสทางสังคม เศรษฐกิจ และด้านอื่นๆ (สถานการณ์อุบัติเหตุทางถนนของประเทศไทย, 2553)

ที่มา: วารสารสถานการณ์สุขภาพประเทศไทย (2549)

รูปภาพที่ 1.1 สถิติอุบัติเหตุทางถนนของประเทศไทยในช่วงเทศกาลปีใหม่และสงกรานต์

จากสถิติอุบัติเหตุทั่วประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544-2547 พบว่าในช่วงเทศกาลปีใหม่และสงกรานต์ จำนวนผู้เสียชีวิตและผู้ที่ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนได้เพิ่มขึ้นจากเวลาปกติ 2-3 เท่า โดยมีจำนวนผู้เสียชีวิตและผู้บาดเจ็บเฉลี่ยในเทศกาลปีใหม่ประมาณ 87 รายต่อวัน และเทศกาลสงกรานต์ประมาณ 84 รายต่อวัน ในขณะที่ช่วงเวลปกติมีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บเฉลี่ยประมาณ 35 รายต่อวัน (ยอดพล ชนาภิรณและคณะ, 2549)

จังหวัดเชียงใหม่จัดได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลายทำให้มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ทั้งมีการจัดทำกิจกรรมต่างๆตลอดทั้งปี โดยมีการเกิดอุบัติเหตุทางถนนเป็นอันดับต้นๆของประเทศ โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลต่างๆจากสถิติในช่วงเทศกาลสงกรานต์ในปีพ.ศ. 2552 และ 2553 ดังตาราง 1.1

ตารางที่ 1.1 จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตในช่วงเทศกาลสงกรานต์ของจังหวัดเชียงใหม่ปี พ.ศ.2552 และ พ.ศ.2553

วัน/เดือน/ปี	จำนวนครั้ง			บาดเจ็บ			เสียชีวิต		
	2552	2553	+เพิ่ม -ลด	2552	2553	+เพิ่ม -ลด	2552	2553	+เพิ่ม -ลด
10 เม.ย.52/12 เม.ย.53	15	19	4	15	18	3	2	1	-1
11 เม.ย.52/13 เม.ย.53	21	28	7	25	30	5	1	5	4
12 เม.ย.52/14 เม.ย.53	25	25	0	23	27	4	3	0	-3
13 เม.ย.52/15 เม.ย.53	19	18	-1	21	20	-1	1	0	-1
14 เม.ย.52/16 เม.ย.53	28	21	-7	27	24	-3	5	2	-3
15 เม.ย.52/17 เม.ย.53	12	11	-1	11	11	0	1	0	-1
16 เม.ย.52/18 เม.ย.53	12	8	-4	13	8	-5	1	3	2
รวม	132	130	-2	135	138	3	14	11	-3

ที่มา: วารสารจราจรเชียงใหม่ (2553)

จากตารางจะเห็นได้ว่าในช่วงเทศกาลสงกรานต์ของจังหวัดเชียงใหม่ปี 2552 และ 2553 มีจำนวนการเกิดอุบัติเหตุ 132 และ 130 รายได้รับบาดเจ็บ 135 และ 138 รายและเสียชีวิต 14 และ 11 ราย (สถิติการเกิดอุบัติเหตุช่วงเทศกาลสงกรานต์เชียงใหม่, 2553) ซึ่งเป็นจำนวนที่ลดลงเนื่องมาจากนโยบายของภาครัฐ แต่จะเห็นได้ว่าจำนวนผู้ที่ได้รับบาดเจ็บจากการเกิดอุบัติเหตุ ยังมีจำนวนมากซึ่งหากผู้ที่ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุมีความต้องการให้โลหิต ปริมาณโลหิตที่สำรอง อาจไม่เพียงพอกับความต้องการที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะช่วงที่มีอุบัติเหตุมากในเทศกาลต่างๆ

พฤติกรรมของคนในสังคมไทยส่วนใหญ่ที่พบได้ทั่วไป คือ “การให้” ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของการให้สิ่งของ การทำบุญทำทาน การบริจาค การอาสาสมัครหรือการทำงานสาธารณกุศล ซึ่งผู้ให้จะไม่หวังผลประโยชน์หรือผลตอบแทนใดๆแต่จะได้รับ ความสุขและความภูมิใจ เป็นกลับมาซึ่งสอดคล้องกับพุทธศาสนาตาม หลักธรรมพรหมวิหาร4 คือ เมตตา(ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้รับ สุข), กรุณา(ความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์), มุทิตา(ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี), อุเบกขา (การวางเฉย) โดยหลักทั้ง 3 ข้อ เมตตา กรุณา มุทิตา เป็นหลักพื้นฐานในการทำความดีต่อผู้อื่นซึ่งถือเป็นการสร้าง ความสุขพื้นฐานประการหนึ่ง แม้กระทั่งศาสนาอิสลามก็มีหลักคำสอนหรือข้อปฏิบัติของ

พระฮัลลอส หนึ่งในหลักการปฏิบัตินั้นคือ การบริจาคชะกาต เป็นการบริจาคทานให้แก่คนที่เหมาะสมตามที่ศาสนากำหนด เช่น คนอนาถา เด็กกำพร้า คนขัดสน ผู้เผยแพร่ศาสนา การบริจาคชะกาตเป็นข้อบังคับที่ต้องปฏิบัติของชาวมุสลิมและถือว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องสละทรัพย์สินของตนเพื่อแบ่งปัน ให้แก่ผู้อื่นเป็นการกลมเกลียวจิตใจ ให้เป็นคนเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

พฤติกรรมของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ กับทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัดมาผลิตเป็นสินค้าและบริการเพื่อการบริโภค ซึ่งมีบทบาทต่อความเป็นอยู่ที่ดี(well being) หรือคุณภาพชีวิต (quality of life) การที่ปัจเจกบุคคลได้รับความพึงพอใจสูงสุดภายใต้ทรัพยากรที่มีจำกัดและสามารถทำให้สังคมมีสวัสดิการสูงสุดภายใต้เงื่อนไขเวลาและ สถานที่ที่กำหนดในทางเศรษฐศาสตร์แล้ว มักจะมองในเรื่องของการแลกเปลี่ยนและ กลไกลดลาดโดยดูจากความพึงพอใจของมนุษย์ในการได้ ผลประโยชน์สูงสุด (Maximization of Utility) ซึ่งมีพฤติกรรมต่างจากการให้ คือสินค้าและบริการที่ผ่านกลไกลดลาด เมื่อผู้ขายได้รับเงินจากผู้ซื้อเป็นค่าสินค้าและบริการแล้ว ถือว่าการกิจของตนเองเสร็จสมบูรณ์ ส่วนการให้เมื่อผู้ให้ได้ให้ไปแล้วก็เป็นอันจบ โดยไม่สนใจว่าผู้รับจะแลกเปลี่ยนอะไรกลับมา ซึ่งจะคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้รับมากกว่าผลประโยชน์ของตน (self-interest behavior) ดังนั้นการให้จึงมีลักษณะสำคัญที่ประกอบไปด้วยคือ เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยสมัครใจของผู้ให้เป็นหลัก(voluntary transfers) เป็นอิสระปราศจากเงื่อนไขใดๆมากำหนด (independent) และการโยกย้ายถ่ายโอนสินค้าและบริการเป็นเพียงทางเดียว(one way transfer)

โลหิตไม่ใช่สินค้าที่ซื้อขายได้กันตามกลไกลดลาดได้มาจากการบริจาคเท่านั้น การบริจาคโลหิตถือเป็นการให้ชีวิตอย่างหนึ่งเพราะคนที่เจ็บป่วยหรืออาการทรุดหนัก ไม่ว่าจะเกิดอุบัติเหตุหรือโรคร้ายที่ทำให้เลือดในร่างกายเสียไป ถ้าเข้ามีโอกาสที่จะได้รับโลหิตอาจช่วยให้เขามีชีวิตรอดได้ ดังนั้นการบริจาคโลหิตได้เสียสละสิ่งที่มีคุณค่าในร่างกายของเราให้กับผู้ที่กำลังจะตาย ทำให้เรารู้จักการเสียสละให้แก่ผู้อื่นเกิดความสุขและความภาคภูมิใจสำหรับผู้ให้ และเป็นประโยชน์มหาศาลสำหรับผู้รับ ผู้ที่บริจาคโลหิตสามารถบริจาคได้ปีละไม่เกิน 4 ครั้งสำหรับผู้ที่มีสุขภาพสมบูรณ์

การจัดการโลหิตสามารถหาได้จากผู้ที่บริจาคโลหิตด้วยความสมัครใจและไม่หวังผลตอบแทน ในประเทศไทยมีศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานในการจัดหาโลหิต โดยเป็นองค์กรที่ไม่หวังผลประโยชน์ประการใดๆ ทำหน้าที่ในการรับบริจาคโลหิตเพื่อนำไปช่วยเหลือผู้ป่วย ผู้ประสบอุบัติเหตุและเก็บสำรองไว้ใช้ในโรงพยาบาล ทั้งนี้องค์กรอนามัยโลกได้ประมาณการใช้โลหิตแต่ละประเทศว่าควรมีโลหิตที่ปลอดภัยและมีปริมาณที่เพียงพอแก่ความต้องการของประเทศโดยจำนวนโลหิตที่ได้รับบริจาคควรจัดหาให้ได้ร้อยละ 3 ของประชากร

สำหรับประเทศไทยต้องจัดหาให้ได้ 1.95 ล้านยูนิต แต่ได้รับบริจาคเพียงแค่ร้อยละ 2.3 หรือประมาณ 1.6 ล้านยูนิตเท่านั้น(ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย, 2552)

สภากาชาดเป็นองค์กรอาสาสมัครที่อิสระและเป็นกลาง ไม่เข้ากับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง มีความเป็นสากลซึ่งตั้งอยู่ในฐานะที่เท่าเทียมกัน มีความรับผิดชอบและหน้าที่ที่คอยให้ความช่วยเหลือและบรรเทาทุกข์ของมนุษย์โดยไม่มีความลำเอียง ไม่เลือกปฏิบัติทางด้านเชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง และไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทนประการใดๆ หน่วยงานของสภากาชาดไทย มีหน่วยงานทั้งหมด 23 หน่วยงาน หน่วยงานหนึ่งที่มีความสำคัญคอยให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนคือ ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ ทำหน้าที่ให้จัดหาโลหิตให้มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของประเทศทั้งยามปกติและยามวิกฤติ ซึ่งโลหิตที่ให้บริการต้องได้มาตรฐานปลอดภัยเป็นที่ยอมรับแก่สากล หน่วยงานของสภากาชาดไทยกระจายอยู่ทั่วประเทศ จังหวัดเชียงใหม่เป็นหนึ่งในจังหวัดที่มีหน่วยงานของสภากาชาดไทยที่คอยให้บริการแก่ผู้ที่ได้รับอุบัติเหตุหรือผู้ป่วยคือเหล่ากาชาด จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 10 ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวแทนของสภากาชาดไทย คอยจัดหาและรับผิดชอบในงานรับบริจาคโลหิต จัดทำแผนการรับบริจาคโลหิตเชิญชวนรณรงค์ให้ผู้มีจิตศรัทธามารับบริจาคโลหิต เป็นต้น

จังหวัดเชียงใหม่ซึ่งมีจำนวนประชากรเป็นอันดับ 5 ของประเทศประมาณ 1,666,024 คน (ปี 2552) ชาย 814,958 คน หญิง 851,066 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 83 คน/ตร.กม. ประชากรส่วนใหญ่นับถือ ศาสนาพุทธ 91.8% ศาสนาอิสลาม 1.17% ศาสนาคริสต์ 5.6% อื่นๆ 1.43% การจัดหาโลหิตในจังหวัดเชียงใหม่ มีหน่วยงานที่รับบริจาคโลหิต 3 แห่งคือ 1)ภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 10 สภากาชาดไทย 2)งานธนาคารเลือดโรงพยาบาลมหาราชนก และ3)โรงพยาบาลนครพิงค์

ภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 10 สภากาชาดไทย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นหน่วยงานที่มีการจัดหาโลหิตและจำหน่ายโลหิตมากที่สุดในเขตภาคเหนือตอนบนครอบคลุม 6 จังหวัดได้แก่ เชียงใหม่, เชียงราย, ลำปาง, ลำพูน, พะเยา และแม่ฮ่องสอน มีโรงพยาบาลในเครือข่ายที่ใช้บริการทั้งหมด 86 โรงพยาบาล จากสถิติ 5 ปีย้อนหลังพบว่าปริมาณการจัดหาโลหิตในแต่ละปีมีดังนี้

ตารางที่ 1.2 ปริมาณการจัดหาโลหิตตั้งแต่ปี พ.ศ.2549 ถึง พ.ศ.2553

ปี พ.ศ.	2549	2550	2551	2552	2553
จำนวน(ยูนิต)	33,510	31,011	30,388	29,020	28,112

ที่มา : ภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 10 สภากาชาดไทย จังหวัดเชียงใหม่

ทั้งนี้ปริมาณที่จัดหาได้ยังไม่เพียงพอกับความต้องการใช้ดังรายละเอียดในแต่ละเดือนของ ปี พ.ศ. 2553 ดังนี้

ตารางที่ 1.3 จำนวนโลหิตที่ได้จากการบริจาคเปรียบเทียบกับความต้องการใช้ในปี พ.ศ.2553

เดือน	จำนวนที่ได้รับ(ยูนิต)	จำนวนที่จ่ายออก(ยูนิต)	จำนวนคงเหลือ(ยูนิต)
มกราคม	1,938	1,428	510
กุมภาพันธ์	2,049	988	1,061
มีนาคม	2,265	1,279	986
เมษายน	1,768	2,205	-437
พฤษภาคม	2,369	1,776	593
มิถุนายน	2,835	2,345	490
กรกฎาคม	2,536	1,902	634
สิงหาคม	2,459	2,537	-78
กันยายน	2,259	4,082	-1,823
ตุลาคม	2,301	4,009	-1,708
พฤศจิกายน	2,321	3,527	-1,206
ธันวาคม	3,012	4,749	-1,737
รวม	28,112	30,827	-2,715

ที่มา : ภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 10 สภากาชาดไทย จังหวัดเชียงใหม่

จากสถิติในปี 2553 พบว่ามีปริมาณโลหิตที่ได้รับบริจาคจำนวน 28,112 ยูนิต แต่มีผู้ที่ต้องการใช้โลหิตในปริมาณถึง 30,827 ยูนิต ซึ่งปริมาณที่ได้รับบริจาคไม่เพียงพอกับความต้องการ

จะเห็นได้ว่าปริมาณการบริจาคโลหิตโดยภาพรวมแล้วยังคงไม่เพียงพอกับความต้องการที่เกิดขึ้น ซึ่งบางครั้งได้จัดให้มีการรณรงค์เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้ที่บริจาคโลหิตมาบริจาคอย่างน้อยปีละครั้งและสม่ำเสมอเช่น โครงการประชาชนชาวไทยทำความดีบริจาคโลหิตถวายพ่อของแผ่นดิน เถลิงพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 84 พรรษา ในปี 2554 ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติสภากาชาดไทยได้จัดทำโครงการดังกล่าวให้มีปริมาณเพียงพอแก่ความต้องการใช้ของผู้เจ็บป่วยทั่วประเทศ และทำให้ผู้ที่บริจาคโลหิตเพียงปีละครั้ง เปลี่ยนพฤติกรรมเป็นการโลหิตเป็นประจำทุก 3 เดือน และเปลี่ยนพฤติกรรมจากผู้บริจาคโลหิตให้กับญาติพี่น้องเป็นการบริจาคโลหิตด้วยความสมัครใจแก่ผู้อื่น

นอกจากการณรงค์แล้วยังมีการแจกของที่ระลึกสำหรับผู้บริจาคโลหิต เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ผู้ที่ไม่เคยบริจาคโลหิตมาบริจาคและ ผู้ที่เคยบริจาคโลหิตแล้วมาบริจาคโลหิตอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เช่นเมื่อผู้ที่มาบริจาคโลหิตเป็นครั้งแรกจะได้เข็มที่ระลึก บริจาคโลหิตครบ 7 ครั้งได้เข็มที่ระลึก และใบประกาศเกียรติคุณ เป็นต้น

ดังนั้นในการศึกษารั้จะทำการศึกษาถึงกระบวนการในการรับบริจาคโลหิตของผู้ที่มาบริจาคโลหิต ศึกษาถึงพฤติกรรม แรงจูงใจ ทักษะคิดและความรู้ของผู้บริจาคโลหิต ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยที่ไม่ใช่ส่วนบุคคลที่มีผลต่อการมาบริจาคโลหิต ณ ภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 10 จังหวัดเชียงใหม่ สภากาชาดไทย ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มจำนวนผู้บริจาคโลหิตในอนาคตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษากระบวนการในการรับบริจาคโลหิตของภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 10 จังหวัดเชียงใหม่ สภากาชาดไทย
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมรวมทั้งแรงจูงใจ ทักษะคิดและความรู้ของผู้ที่มาบริจาคโลหิต ณ ภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 10 จังหวัดเชียงใหม่ สภากาชาดไทย
3. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อจำนวนครั้งในการมาบริจาคโลหิต ณ ภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 10 จังหวัดเชียงใหม่ สภากาชาดไทย

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

ทราบกระบวนการในงานรับบริจาคโลหิตของหน่วยงานสำหรับผู้ที่มาใช้บริการบริจาคโลหิต ณ ภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 10 สภากาชาดไทย จังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งทราบถึงปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรม ทักษะคิด แรงจูงใจของผู้บริจาคโลหิต โดยทางหน่วยงานสามารถนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้ในการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ การรณรงค์และสร้างแรงจูงใจให้ผู้ที่มาบริจาคโลหิตรายใหม่และรายเดิมกลับมาบริจาคเพิ่มขึ้น

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษารั้จะศึกษาพฤติกรรม แรงจูงใจ ทักษะคิดและความรู้ในการมาบริจาคโลหิตและปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยที่ไม่ใช่ส่วนบุคคลของประชากรชาวไทยที่มาบริจาคโลหิต โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจากผู้ที่มาบริจาคโลหิต ณ ภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 10

สภาวิชาชีพไทย จังหวัดเชียงใหม่จำนวน 400 ราย ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2554

1.5 นิยามศัพท์

พฤติกรรม(Behavior) หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิด ความรู้สึกของบุคคลที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายในจิตใจและภายนอกอาจทำไปโดยรู้ตัวไม่รู้ตัวอาจ เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ผู้อื่นอาจสังเกตการกระทำนั้นได้และสามารถใช้ เครื่องมือทดสอบได้

การบริจาคโลหิต หมายถึง การนำโลหิตจากบุคคลที่แข็งแรงมาให้แก่ผู้ป่วยหรือผู้ที่จำเป็นต้อง ได้รับโลหิตทดแทนโดยให้ทางเส้นโลหิตดำซึ่งการให้โลหิตจะรวมถึงส่วนประกอบทั้งหมดของ โลหิตหรือเฉพาะส่วนที่เป็นเม็ดโลหิตแดง พลาสมาและเกล็ดโลหิตเข้มข้น(สาคร พุทธปาน, 2525)

ภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่10 จังหวัดเชียงใหม่ หมายถึง หน่วยงานซึ่งเป็นตัวแทนของ สภาวิชาชีพไทยซึ่งเป็นองค์กรการกุศลเพื่อมนุษยธรรมที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในด้านการให้ความ ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่ได้รับความทุกข์ยากโดยไม่เลือกปฏิบัติในเรื่อง สัญชาติ เชื้อชาติ ศาสนา วรรณะหรือความคิดเห็นทางการเมือง

ประชากร หมายถึง ผู้ที่มาบริจาคโลหิตที่มีอายุตั้งแต่ 17 ถึง 70 ปีทั้งเพศชายและหญิงกับภาค บริการโลหิตแห่งชาติที่10 จังหวัดเชียงใหม่ สภาวิชาชีพไทย

ไม่ตก โดนใจเห็นอนราบเขมส เขียวสีลาป, 2532) ดังเช่นการที่ร่างกายสูญเสียโลหิตในปริมาณ มากกว่า 20% ของปริมาณโลหิตในร่างกาย อาจทำให้ผู้ที่สูญเสียโลหิตเสียชีวิตได้ สาเหตุของการ สูญเสียโลหิตมาจากการเกิดอุบัติเหตุ การผ่าตัด การคลอดบุตร การแท้งบุตร หรือโรคที่จำเป็นที่